

‘Samenwerking in de waterketen begint op gang te komen’

Secretaris-generaal Siebe Riedstra van het ministerie van Infrastructuur en Milieu vertrouwt erop dat het Rijk niet hoeft in te grijpen met bestuurlijke en juridische stappen om de afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord Water met betrekking tot samenwerking in de waterketen en de nodige besparingen in de uitgaven af te dwingen. Voor een bomvolle Beatrixzaal van de Jaarbeurs in Utrecht complimenteerde hij tijdens de RIONED-dag 2012 de inspanningen van onder andere de watersector om de afspraken na te komen. Maar dit jaar wordt volgens Riedstra wel cruciaal, omdat de afspraken in de regio nu ook in werking moeten gaan treden.

Stichting RIONED telde op 2 februari ruim 850 belangstellenden op haar jaarlijkse bijeenkomst in Utrecht. Riedstra sprak als eerste op deze dag. Hij verving directeur-generaal Ruimte en Water Chris Kuijpers. Riedstra meldde dat de samenwerking in de waterketen een behoorlijke verandering vraagt in werken: van een normgedreven cultuur waarbij de ene partij de ander via vergunningen allerlei eisen oplegt, naar een cultuur van het oplossen van vraagstukken

onder gezamenlijke verantwoordelijkheid. Mocht die cultuuromslag te lang duren, dan treedt volgend jaar de zogeheten interventieladder in werking. De landelijke overheid gaat dan bestuurlijke en juridische stappen zetten om de samenwerking af te dwingen.

Om die samenwerking tussen gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven een steuntje te geven, gaan binnenkort kenniscoaches aan de slag: onafhankelijke deskundigen die werken bij één van de

genoemde partijen of het Rijk en hun kennis gebruiken om te helpen bij een doelmatiger waterbeheer. Zij moeten ook een impuls geven aan de samenwerking in de regio. Op de RIONED-dag verscheen een brochure over de kenniscoaches.

Eén van de vele andere brochures die in Utrecht gepresenteerd werd en waarvan Riedstra het eerste exemplaar ontving uit handen van de nieuwe RIONED-voorzitter Hans Gaillard, gaat over het energieverbruik

Hans Gaillard (l.) overhandigt Siebe Riedstra het eerste exemplaar van de brochure 'Water en energie'.

François Clemens

De RIONED-dag 2012 telde ruim 850 bezoekers.

in het stedelijk waterbeheer. Enkele opvallende conclusies: afkoppelen leidt niet altijd tot energiebesparing, de pompenergie die de gemeente bespaart met een verbeterd gescheiden rioolstelsel in plaats van een gemengd rioolstelsel valt weg tegen de energie die nodig is om twee rioolbuizen in de grond te leggen, drinkwaterbesparing is vaak effectiever om het energieverbruik te verminderen dan afkoppelen van verhard oppervlak én een IBA vraagt veel minder energie dan drukriolering.

Verlies aan kennis

Volgens de nieuwe voorzitter van Stichting RIONED, Hans Gaillard, beginnen de afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord water inmiddels al de eerste vruchten af te werpen. Hij maakt zich meer zorgen over de teloorgang van kennis doordat veel mensen

in de rioleringswereld de komende jaren met pensioen gaan. De kennisontwikkeling in het stedelijk waterbeheer vormt daarom één van de belangrijkste thema's in het werk van Stichting RIONED.

Te veel gegevens

Kritische noten waren te horen tijdens een parallelsessie over gegevensbeheer. Cees Snaterse van Snaterse Civiele techniek & Management vindt het inwinnen van (nog) meer gegevens niet van belang. Een robuust rioolsysteem is volgens hem het enige dat telt. Hij bekritiseerde het beheer van de riolen, dat te veel zou bestaan uit alleen maar visuele inspecties. Terwijl volgens Snaterse ook de grondwaterstand van belang is, evenals de verkeersbelasting.

Hans Stolker van RioSense hekelde de grote hoeveelheid gegevens die tegenwoordig

ingewonnen worden. Met het merendeel gebeurt niets volgens hem.

Ook over assetmanagement werden kritische noten gekraakt en wel door François Clemens, hoogleraar riolering aan de TU Delft. Hij legde het Engelstalige begrip uit als: zorg voor de spullen die je nuttig of waardevol acht. Dat het begrip bij de 850 aanwezige rioleurs niet al te bekend is, bleek uit een snelle enquête: één op de zeven mensen wist wat het woord ongeveer betekent. Ook Clemens maakt zich zorgen over enige teloorgang van vakkennis. Naast de vergrijzing van het personeelsbestand speelt ook de afname van de belangstelling in techniek, de neiging tot het bouwen van meer gecompliceerde systemen en de uitbreiding en verzwarende van de taken van de rioleur. Volgens de hoogleraar kan van de bestaande gegevens nog veel geleerd worden en is

De winnaars van de RIONED-innovatieprijs 2012, links de vertegenwoordigers van Nelen & Schuurmans en DHV en rechts de uitvinder van de Rioliift.

uitbreiding van het gegevensbestand daarom niet nodig. Krijgt het rioleringsbeheer een nieuw jasje met assetmanagement? Ja, aldus Clemens, want het rioleringsbeheer vernieuwt de laatste tijd. Maar ook nee, als we doelmatigheid willen nastreven.

Innovatieprijs

De RIONED-innovatieprijs 2012 ging dit jaar naar twee producten: Lizard en RainApp van Nelen & Schuurmans en DHV én de Rioliift

van Ingenieursbureau Moons (zie de vorige H₂O, pag. 48-49). Dit laatste is een putdeksel-lichter; Lizard is een informatiesysteem en de RainApp is een toepassing voor dat systeem.

Foto's: Michelle Muus

Publicaties

Door klimaatontwikkelingen neemt het aantal (zeer) hevige buien toe. Water op straat is één van de 'oplossingen' om de grote hoeveelheid water tijdelijk te bergen. In de praktijk ontstaan dan vragen over de aansprakelijkheid voor eventuele schade. Daarom hebben Stichting RIONED en de overheidsaansprakelijkheidsverzekeraars Centraal Beheer Achmea en OVO de publicatie Gemeentelijke aansprakelijkheid bij wateroverlast uitgebracht. Deze geeft inzicht in de mogelijke aansprakelijkheid van de gemeente bij wateroverlast en hoe een gemeente aansprakelijkheid kan voorkomen. De belangrijkste conclusie is dat een gemeente aansprakelijkheidstoekenning sterk kan beperken als zij duidelijke keuzen maakt en zorgvuldig handelt. Dat geeft de gemeente de ruimte om voor tijdelijke berging van water op straat te kiezen.

Een andere gezamenlijke uitgave betreft de brochure 'Toepassing BBV in rioleringszorg nader toegelicht'. In de praktijk van de rioleringszorg bestaan vragen over de toepassing van het Besluit begroting en

verantwoording (BBV). Daarom hebben de commissie BBV en Stichting RIONED gezamenlijk de publicatie Rioleringszorg en het Besluit Begroting en Verantwoording uitgebracht.

Een gemeente heeft met het BBV mogelijkheden om de kosten van investeringen over de huidige en toekomstige generaties te verdelen. Belangrijk aandachtspunt is ook dat de technische levensduur niet zonder meer gelijk is aan de economische levensduur.

De publicatie laat zien op welke wijze een gemeente bij voorkeur de btw aan de heffing toerekent, maar ook wat de andere methoden zijn. De opbrengst vloeit in principe naar de algemene middelen. Dit om de btw-uitname uit het gemeentefonds te compenseren.

Aanvullende informatie staat in de Notitie rioleringszorg van de commissie BBV en de Leidraadmodule D1300 Toerekening en dekking van kosten (verschijnt in april).

